

Slovenski Pravnik.

Leto XXVI. V Ljubljani, 15. novembra 1910. Štev. 11.

Agrarske zadruge in njih uprava pri nas.

Dr. F. G.

Vzlasti na Kranjskem in predvsem v okoliših notranjskih sodišč je mnogo agrarskih zadrug ali agrarskih skupnosti, ki jim moramo iskati izvora v nemškem zasebnem pravu. Njih število se v najnovjšem času sicer nekoliko krči vsled agrarskih delitev, trdimo pa lahko vsaj za Notranjsko še vedno, da ima skoraj vsaka vas svojo agrarsko zadrugo. Posamezne izmed njih so nastale v 19. stoletju (zlasti za odveze zemljišč), večina pa jih je tako starinskih, da se mnogokrat ne da več dognati, ob kateri priliki in iz kakšnega vzroka so bile ustanovljene; le za nekatere smo zasledili n. pr. dokaze, da so koncem 17. stoletja že obstojale.

Nemško pravo je dobilo za pravni pojem nepremične imovine agrarskih zadrug izraz *almenda*. Slovenci so jo krstili za »gmajno« in že koren tega iz nemščine izposojenega rekla razkriva, da je bil prvotno naglašen pomen skupnosti. Marsikje je ta poudarek že popolnoma pozabljen in beseda je dobila prenešen pomen. Ker je *almenda* obstojala ali iz pašnikov ali pa iz gozdov, začeli so jo namreč sčasoma rabiti za kulturno označbo pašnikov ali gozdov v obče (tudi zasebnih) in sicer v različnih krajih različno: koder so imeli izključno ali pretežno gozdove, ondod jim je dandanes izraz »gmajna« istoveten za gozd (na Gorenjskem n. pr. v kamniškem okraju), koder pa so imeli, odnosno še imajo samo skupne pašnike ali poleg le-teh tudi obširnejše, posebej upravljane gozdove, tam jim pomeni »gmajna« tudi že pašnik vobče, vrhutega pa jim ista beseda še vedno oznanjuje skupne pašnike agrarske zadruge, torej »gmajna« kat' eksohen. Na pr. na Notranjskem pa ločijo še vse natančno: zasebni pašnik jim je pašnik, zasebni gozd gozd, gozdu v *almendi* pravijo skupni gozd (deležni pravici gozdni jus) in skupnim pašnikom gmajna (gmanjski jus). Ker v slovenski pravni terminologiji

še nimamo utrjenega naziva, imenovali bomo albedo ustanovno zemljišče (ustanovina) in se držali tega imena v tej razpravi, ki bo v nji zdolaj samoposebi jasno postalo, zakaj se ga poprijemljemo.

V zemljiškotehniškem pogledu tvori ustanovno, iz skupnih parcel obstoječe zemljišče vložek dotične davčne občine. Če naletimo, da so v davčni občini poleg pašnikov gozdi, ki obsegajo po svoji ploskvi kompakten ali vsaj večji kompleks, vidimo tudi da se nam je pečati z dvema ob različnih prilikah nastalima agrarskima zadrugama z različnimi upravičenci. Zato najdemo za pašnike poseben in za gozde poseben vložek. So pa tudi glavne knjige s še več zadrugami. Da nam je opraviti z agrarsko zadrugo, nam razodene že sama glavna knjiga. Spoznat vpisno obliko, denimo primer, da imajo upravičenci vasi Gorje agrarsko zadrugo, ki se tiče ustanovnega zemljiča vlož. št. 2 davčne občine Pregorje. Lastninski list tega vložka slove:

»Vknjiži se lastninska pravica za:

Ime upravičenca	Označba zemlj. knj. vlož. upravičenega zemljišča	Delež
Tačasni lastniki zemljišč davčne občine Gorje:	4	6/797
	5	6/797
	7	18/797
	8	12/797
	11	6/797
	12	9/797
	13	6/797
i. t. d.«		

V posestvenih listih zemljišč gorjanskih upravičencev (vložkov 4, 5, 7, 8, 11, 12, 13 i. t. d. d. o. Gorje) najdemo zadevne vpise v tej-le obliki: »S posestjo tega zemljiškknjižnega telesa je po 6/797 deležih zvezana solastninska pravica do zemljiškknjižnega telesa vl. št. 2 davčne občine Pregorje«. Vpisi različnih knjig divergirajo le v formalnih malenkostih. Takoj vemo, da se nam je pečati z agrarsko zadrugo, ki ji gre, pravnemu subjektu, naslov »agrarska zadruga zemljišča vl. št. 2 d. o. Pregorje v

Gorjah« in še natančnejše s pristavkom »obstoječa iz lastnikov zemljišč vl. št. 4, 5, 7, 8 i. t. d. davčne občine Gorje«.

Ustanovno zemljišče je določeno liki ustanova, da ga za vse čase za svojo hišno potrebo rabijo in uživajo »salva rerum substantia« obdeležena zemljišča (Rücksitzliegenschaften) t. j. tiste upravičene kmetije, ki se jih pravo drži v obliki razmerne solastnine. Ne fizične osebe, temveč obdeležena zemljišča so neposredno upravičena pri ustanovi. Deležne pravice imajo značaj stvarnih pravic, z upravičeno kmetijo tako zvezanih, da fizična oseba pravico razmernega souživanja pridobi stoprav zaposedši obdeleženo zemljišče. Namen ustanovnika je, da bi uspešneje gospodarila tista prvotna kmetska posestva, ki so obstojala že tačas, ko je bila ustanova osnovana, in ki jih ljudstvo kaj rado imenuje posestniška zemljišča, da jih že z besedo loči od neupravičenih, kasneje nastalih »podružniških« in »kajžarskih« zemljišč. Iz razmerja deležev se prvi hip spozna, koliko zemlje (grunta) je obdeleženo zemljišče premoglo ob času ustanove; v zgoraj navedenem primeru so dobili četrtzemljaki (maselčarji) 6, polzemljaki 12, tričetrtzemljaki 18 deležev pregorske »gmajne«.

Javno pravo pri teh zadrugah nima posla. Posestniki, katerih zemljišča so obdeležena, tvorijo zgolj z ozirom na ustanovno zemljišče agrarsko zadrugo, ki ji je svrha, da se ustanova pravilno upravlja in uživa. Imovinska skupnost je ta zveza, ki veljajo zanjo glede uprave in užitka določbe XVI. poglavja drugega dela obč. drž. zakonika; glede izprememb glavinske imovine pa ni določbe mimo predpisa §-a 485 o. d. z., ki ne velja zgolj za služnosti; marveč z vsemi posledicami neodločljivosti, neprenosnosti in nedeljivosti enako za agrarske zadružne deleže, ki so taka stvarna prava, da naj liki pritiklina ostanejo na veke zvezana s posestjo obdeleženih zemljišč.

Za upravo agrarskih zadrug so merodavne določbe §-ov 836 in nasl. o. d. z., češ, da naj upravnika skupnih stvari izvoli z večino glasov skupnost, če pa večine ni, da imenuj upravnika sodnik. Volilci pri volitvi upravnika, tačasni posestniki obdeleženih zemljišč, volijo z večino deležev, ne glav, kajti § 833 o. d. z. veleva, da odločuje zastran redne uprave in rabe večina glasov, ki je ni šteti po osebah, nego po razmerju deležev. Ako se uprava prepusti več osebam (§ 838 o. d. z.), odločujejo le-ti med

seboj z večino glasov, seveda pa je tu glasove šteti po glavah. O sodno imenovanem upravniku bomo govorili zdolaj.

Zanimivo je, da agrarske zadruge pri nas nimajo niti voljenih, niti sodno določenih upravnikov. Povsod upravljajo imovino zadruge javnopravni organi in najlepše je, da mnogokrat niti pravnik ne ve, kateri. Ni se torej čuditi, da so politična oblastva s sodišči vred še nedavno postopala glede agrarskih zadrug docela napačno in nedopustno. Jedva sedaj se kaže preobrat, pa niti povsod. V vsakem slučaju smo n. pr. dognali, da so, nepoznaje pravni sestav, smatrali agrarske zadruge za inštitut javnega prava in niso le trpeli upravljanja po javnih organih, marveč celo pritrjavali so, da so se združni prispevki terjali potom politične izvršbe in da so se računi zadrug polagali v računih o upravi javne imovine, skratka razmere, da so upravniki vedno romali od glavarstev do sodišč in obratno in naposled opravili tam, kjer ne bi bili smeli. Ni mogoče, da bi ostalo tako.

Gotovo je, da so si bili javni funkcionarji svoj čas upravo agrarskih zadrug uzurpirali. Kolikor se da dognati, upravljala so jih do l. 1850 občinska zastopstva s predstojnikom na čelu. Izborno se je to prilegalo, saj so bile občine majhne, največkrat ena sama vas, bili so pa v takratnih maloprometnih časih s prav pičlimi izjemami tudi vsi posestniki v občini, ker nasledniki prvotnih lastnikov obdeleženih zemljišč, upravičeni v agrarski zadrugi, tako da je plačeval tudi združne prispevke vsak, kdor je plačeval davščine, desetine i. t. d. Odtod vse nepravilnosti. Ko je postala politična udelevec drugačna, se pa sčasoma niti ni več vedelo, kdo je pravi upravnik zadruge, t. j. katero javno funkcijo da ima. To je pač najzanimivejši pojav. Kajti s pojasnilom kmeta-upravičenca niso prišli iz zadrege, ako jim je povedal, da upravlja »gmajno« podžupan, in situacija je bila šele prav zmešana, ako so slučajno tudi še dognali, da politični podžupan niti ni upravnik zadruge. Poglejmo torej, kaj tiči za tem podžupanom in kdo vodi pri nas upravo agrarskih zadrug.

Z inkorporiranjem starih občin se je zmešnjava pričela (deželna udelevec za Kranjsko od 8. marca 1850 št. 92 dež. z., oziroma odlok dež. organizacijske komisije od 4. III. 1854 št. 15 dež. z.). Poprejšnje male občine so postale v novi veliki občini podobčine, izgubivši s samostojnostjo tudi značaj oblastva, ki gre

odslej zgolj še občinam v tem, da imajo v dosego svojih nalog lastnega in izročnega področja od države podeljeno nakladno in varnostno oblast. Po III. poglavju sedanjega obč. reda sta občinsko predstojništvo in obč. predstojnik upravni in izvrševalni organ, občinski odbor pa je ukrepajoči in nadzorujoči organ za celo občino, torej tudi za vse podrejene naprave in oddelke (podobčine). Po §-u 52 o. r. more imenovati obč. odbor za posamezne dele občine tamkajšnje voljive občinarje, da podpirajo obč. predstojnika pri opravljanju krajnovarnostnih in drugih krajnih poslov in če je več podobčin, naj se celo zgodi le-to za vsako podobčino. Za take pomočnike, ki se jim je obnašati po navodilih obč. predstojnika, fungirajo v podobčinah izključno občinski odborniki, ki so voljeni od volilnih upravičencev podobčine kakor samostojnega volilnega okrožja po določbi §-a 15 o. r. in §-a 21 obč. vol. reda. Le-ti pomočniki župana so pravi politični »podžupani«, ali zato niso bili nikoli upravniki agrarskih zadrug.

Če se kodi zadene ob pojav, da vzlic temu politični podžupan upravlja agrarsko zadrugo, prepričamo se kaj lahko, primerjajoč razmere sosednih podobčin, da opravlja zadevni posel temeljem druge javne funkcije. Jasno nam postane, da mu kar kot podžupanu ne pristoja uprava agrarske zadruge. Stvar je tale Podobčina je tudi še po inkorporiranju zmožna biti samostojen aktiven in pasiven imovinski subjekt. Uprava javne dobrine podobčinske pristoja gospodarskemu odboru (tudi gospodarski odsek ali gospodarski pododsek ponekod imenovanemu), ki je voljen po dodatku II k obč. redu in sestoji iz treh za tri leta voljenih članov, a ti volijo načelnika med seboj. Gotovo je tudi gospodarski odbor inštitut javnega prava (zgoraj citirani dodatek II.), saj upravlja javno imovino po analogiji obč. zastopa in je deležen politične izvršbe, da doseže svojo nalogo. Ničesar pa nima opraviti s področjem političnega podžupana, marveč njegov delokrog je docela nepolitičen, zgolj gospodarski, gospodarsko-tehniški. Le-ti gospodarski odbori so oni organi, ki jim je poverjena uprava naših agrarskih zadrug.

Poprej je bila skoraj povsod, marsikod pa je tudi še danes navada redna, da volijo za člana v gospodarski odbor in potem za načelnika — zgoraj definiranega političnega podžupana.

Le-ta kumulacija poslov je povzročila, da navadnik ni več vedel za dvojnost funkcij. Ljudstvu je bilo oboje eno. Zato so izražali, da jim zadrugo upravlja »podžupan«. Kjer so razmere še današnji dan take, je stvar tudi docela v redu, le si upravičenci niso v svesti, da gre uprava podžupanu kakor načelniku gospodarskega odbora. Ta razvoj pa je rodil še drugo posledico. Kjer sta bili funkciji pozneje združeni tako, da so postavili posebnega načelnika gospodarskega odbora, zvezal se je naziv podžupana z letem načelnikom, in politični podžupan je prišel ob svoj naslov, čemur se ne moremo čuditi, ker je upravnik javne imovine in agrarske zadruge dosti bolj v stiku z ljudstvom, nego po § 52 obč. reda imenovani občinski odbornik, ki za njegovo častno mesto dostikrat niti ne vedo.

Isti proces se je izvršil, kjer ima kraj posamez svoj krajni gospodarski odbor, na pr. v vaseh, k podobčinam spadajočih, v vaseh na sedežih občin. Celo tam, kjer tvori občino še sedaj ena sama vas (na Krasu), je enako. Prav redkokje najdemo za agrarsko zadrugo poseben upravni odbor in še to le za skupne gozdove (gozdni odseki na Notranjskem). Mimo le-teh je uprava poverjena povsod gospodarskim odborom in njih načelnikom z javno upravo vred. »Podžupan« pa je pri ljudstvu le-ta načelnik kakor tak, in zgolj naključje je, da je hkratu zares tudi politični podžupan ali sploh občinski odbornik.

To je tudi oblastva motilo. Meje javne uprave in zasebne uprave so postale nejasne. Niti politične izvršbe se niso odrekale, kadar so se za zadrugo izterjavali zastali prispevki agrarskih upravičencev. Lep vpogled v tedanje razmere nam daje dopis nekega okrajnega glavarstva sodišču, ki je bilo zahtevalo pojasnila: »Če pa se je v zadnjih letih vzlic sedanjemu poznavanju razmer tu ali tam dovolila politična izvršba, se je to zgodilo pač le vsled prav posebne uslužnosti in gotovo s poudarkom, da dotična agrarska skupnost pravzaprav nima pravice do tega ... Kjer gospodarski odbor upravlja tudi agrarsko premoženje, se mnogokrat zgodi, da se meja med zasebnim in javnim pravom zabriše, čeprav je gotovo, da gospodarski odbor s svojim javnim stališčem ne more ničesar izpremeniti pri zasebnopravnem značaju terjatev, ki jih imajo agrarske skupnosti zoper člane.«

Da se tembolje razume nedopustnost takšne skupne uprave, oglejmo si, kam je uprava dovedla v nekem gospodarskem odboru, čigar izkaz je bil registriran pri okrajnem glavarstvu. »Izkaz gospodarskega odbora vasi K., izvoljenega dne 17. 11. 1907. Načelnik J. Š. Odbornika: R. M. in M. F. Namestnika: I. T. in A. Š. V čem obstoji imetje vasi, posebne naprave, vodovodi, vodnjaki, ceste: 1 vodovod, 2 lokvi, vaška pota, nekoliko gasilnega orodja, gmajna itd. Delokrog gospodarskega odbora: odbor skrbi za snažnost vodovodov, dober stan občinskih potov in gasilnega orodja, skrbi, da se redno opravlja nočna straža, pobira prispevke od sovaščanov (sic!) za davke od gmajne in za poljskega čuvaja itd. Opomba: dohodek ima vas tudi od poljskega lova.« — Ugotovili smo potem, da je imenovani odbor polagal račun od pamtiveka in enako v letih 1907 do 1909 tako, da so vsako leto tvorili dohodke: najemščina od lova, prispevki posestnikov za gmajno (torej samo agrarskih upravičencev), prispevki vaščanov (tudi kajžarjev) za vzdržavanje poljskega čuvaja itd.; stroški pa so se izkazovali: zemljiški davek od gmajne, plača poljskega čuvaja, poprava vodovoda in vodnjaka, naprava ene lokve, upravni stroški »podžupana« in odbornikov itd. Primanjkljaj za združeno javno in zasebno upravo je določeval kar podžupan po svoji glavi, in brez vednosti odbornikov je preračunaval razmerne prispevke. Če pomislimo, da ima vas več nego 100 agrarskih upravičencev, potem glavarstvu pritrdimo, da je težko ločiti, koliko je na pr. v prispevku agrarskega upravičenca N. N. z zneskom 36 K 50 h javnopravne, koliko pa zasebnopravne tangente.

Vidimo torej, kako nedopustno je tako poslovanje. Uprava agrarske zadruga mora imeti poseben račun. Dohodki so: prispevki agrarskih upravičencev za gmajno, pašnina (pristojbina za pašnjo) in zakupnina upravičencev in slični dohodki (za prodani les, kamenje, pesek itd.). Stroški so: zemljiški davek od ustanovnega zemljišča, upravni stroški zadruga itd. Če pa gospodarski odbor ta račun družji z javnim računom, mora škodo trpeti ali vas ali pa agrarska zadruga.

Zahtevati bode torej, da gospodarski odbori izločijo iz javne uprave zasebno upravo zadrug. Največ bodo mogla vplivati na to okrajna glavarstva pri pregledovanju izkazov in pri zaprosbah

za dovoljenje politične izvršbe; prav posebno bodo morala paziti na pravilnost javnih računov. Čeprav v manjši meri bodo pa tudi sodišča storila dolžnost, na pr. pri vtoževanju agrarskih prispevkov.

Kadar bomo imeli jamstvo, da so računi pravilni in da po določbah XVI. pogl. o. d. z. ukrepajo le-ti odbori z večino glasov odbornikov in po zmislu volje pretežnega števila deležev, potem ne bode več pomisleka, zakaj ne bi smela uprava agrarskih zadrug tudi še naprej ostati pri gospodarskih odborih. Ne smemo pa trpeti, da bi podžupan upravljal zadrugo samolastno in promiskualno z javno upravo.

Uzorno bi bilo seveda, da se upravičenci povsod poslužijo v §-u 836 o. d. z. zajamčene pravice ter izvolijo upravnika, kajti potem bi za neukega upravičenca stoprav jasno postalo, da je »gmajna« zasebnopravna naprava. Ali izkušnja nas uči, da pride do tega le tedaj, kadar zavlada v zadrugi prepir, v zadnjih letih skoraj vedno prepir političnih nagibov. Za svet proseče upravičence bomo poučili, da naj sestavijo zapisnik o brezuspešnem zborovanju, če do večine deležev ne pride, in da naj potem vložijo v sodišču predlog, da se upravnik sodno imenuje. Zadevo reši sodišče v oficijoznem postopanju kakor izvensporna stvar (Nc-register), zaslišavši vsaj toliko upravičencev, da se seznanijo z željami in vzroki nasprotstva deležnikov. Za upravnika je moči imenovati upravičenca, pa tudi tujega človeka, da je le sposobna oseba. Le ker gre za sposobnost, ne pozna zakon tukaj v §-u 835 o. d. z. zapisane določbe z žrebom. Če potreba, imenovan bode odbor več članov. Niti lastnik največje kvote ne sme kar sam storiti upravnih činov, marveč more zgolj zahtevati, da se mu uprava poveri. Če se vzlic poprejšnjemu dogovoru deležniki ne zedinijo radi redne uprave, imenuj sodnik tretjo osebo za upravnika. Tudi za odpoved upravnikovega pooblastila je potrebna večina glasov, vendar pa pristojna pravica nezadovoljnemu upravičencu, zahtevati, da določi drugega upravnika sodnik itd. Zoper sklep sodišča ima nezadovoljni zadržnik vse pravne pripomočke, ki jih pozna izvensporna postopanje (predočbo, rekurz), s formalno pravno krepostjo je stvar potem končno rešena.

To velja pa le tedaj, kadar gre zgolj za volitev osebe upravnika. Če gre pa za pravno vprašanje, ali je upravnika sploh

postaviti, enako, ali je upravo upravičencu odvzeti, bomo imeli pa preporno vprašanje, ki ga ne more odločiti izvensporni sodnik, marveč zgolj redna pravda.

Dolžnosti upravnika so v §-u 837 o. d. z. jasno povedane: pooblaščenec je in zato obvezan, da polaga redne račune, sme pa odračunati vse koristne izdatke, ki jih je imel. Tudi sodno imenovani upravnik je pooblaščenec zadruga, ne imetelj javne službe, kajti sodnik je zgolj supliiral večino deležev, ki je ni bilo. Ker je pooblaščenec, je vezan na določbe o. d. z. v §§-ih 1004, 1013, 1009, 1012, 1014: na pr. pravice do nagrade nima, če si je ni izrečno izgovoril, ali če se ne ve že po njegovem stanu, da opravlja to stvar za plačilo; poverjeno opravilo mora pridno in pošteno izvrševati, ves prid iz opravila prepustiti zadrugi; položiti račun, kadar se zahteva; jamčiti za škodo iz lastne krivde, sme pa zahtevati povračila potrebnih in koristnih troškov, pa če se je tudi uspeh izjalovil. On zastopa zadrugo na zunaj, a upravičenec, ki ni upravnik, niti legitimovan ni, tožiti tuje osebe. Pač pa ima upravnik tožbo zoper zadrugo za nagrado. Le ako je nevarnost, sme upravičenec zahtevati, da se upravlja zemljišče sekvestruje. Rok položbe računa določi sodnik, ne večina glasov. Upravnik niti tačas ni prost položbe računa, ako si ni zapisoval. Vendar pa je judikatura tega poglavja pičla.

Če se po teh razmotravanjih vprašamo, kaj je z našimi gospodarskimi odbori, ki upravljajo zadruge temeljem starinske navade, pribiti moramo predvsem, da v zadevnih pravnih vsa sodišča branijo naziranje, ki mu tudi vrhovno sodišče ne ugovarja, da to, ko se trpe dolgoletni dosednji načini uprave naših agrarskih zadrug, znači pritrjevanje prevesne večine deležnikov, ki so tako molče zadovoljni, da se zadruga upravlja na ta način. Sklada se pa s tem tudi drugi stavek določbe §-a 837 o. d. z., ki pravi, da je tako, kakor upravnik (t. j. voljeni ali sodno imenovani), tudi deležnik — pooblaščenec, kadar upravlja skupno dobrino brez naloga ostalih deležnikov. Njegovo pravno stališče se torej v ničemer ne razlikuje od pravic in dolžnosti voljenega upravnika. Zato ni zgolj »negotiorum gestor« (§ 1035 o. d. z.), marveč zategadelj pravcati pooblaščenec, ker se mora misliti, da ga ostali upravičenci molče drže v tem poslu. Vsi ukrepi gospodarskega odbora vžejo torej agrarsko zadrugo na zunaj pod vsakim

pogojem. Na znotraj pa so odborniki neodgovorni za upravne korake, če so se držali zgoraj obrazloženih principov. Le tam, kjer načelnik zoper voljo ali brez vednosti ostalih odbornikov ukrene po svoje, ali koder se gospodarski odbor polasti uprave in obnaša zoper izraženo voljo večine, ondod bomo morali zoper načelnike oz. odbore postopati po določbi §-a 1040 o. d. z.

Mnenje naše je, naj oblastva poprimejo za inicijativo, da se uprave agrarskih zadrug uredi in spravijo na pravo pot. Iz nedavnih časov poznamo namreč uprav klasične dokaze, kam privede promiskualno gospodarstvo javne dobrine in združnih ustanov. Občina Ilir, Bistrica na pr. je zemljiškoknjižna lastnica velikega kompleksa ograd na podlagi poizvedbenega zapisnika izza naprave nove zemljiške knjige, kjer se poizvedujočemu sodniku očitvidno niti sanjalo ni, da so agrarske zadruge na svetu. Tako je prišel trg (sedaj mesto) Postojina po prečudnem potu v zemljiško knjigo za lastnika pašnikov nad postojinsko jamo, in spravdali se bodo sigurno upravičenci, mesto in — država... Skratka: čas je, da pridejo naše agrarske zadruge v red.

Neki slovenski pravniški izrazi.

Piše dr. E. Volčič.

Že pred štirimi leti sem omenil v predgovoru »Civilno-pravdnim zakonom«, da treba nekatere izraze naše pravniške terminologije razmotravati še natančneje, in ob napovedi drugih zvezkov »Pravnikove« zbirke sem odločno, pa vendar brez uspeha javno pozival naše pravnike, naj izreko svoje nazore o nekih nebitvenih premembah terminov, ki sem jih uvel v knjigo. Kakor rečeno, so ostale vse te moje prošnje brez odziva, toda mojemu opazovanju ni odšla neka tiha nezadovoljnost posameznih pravnikov radi teh prememb in, da spravim to vprašanje zopet v tok, hočem vsaj glavne sedaj nestalnih terminov osvetliti поблиže in izreči svoje nazore o njih. Naj pač končno obveljajo ali se umaknejo drugim, ki se podpro morda z boljšimi stvarnimi razlogi!